Stuk **1438** (2002-2003) – Nr. 13

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2002-2003

5 december 2002

ONTWERP VAN DECREET

houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2003

VERSLAG

namens de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening uitgebracht door de heer Patrick Lachaert en mevrouw Isabel Vertriest

(Hoofdstuk III – Leefmilieu en Hoofdstuk VXIII – Slotbepalingen)

Samenstelling van de commissie :

Voorzitter : de heer Jacques Timmermans.

Vaste leden :

de heren Gerald Kindermans, Jan Laurys, Erik Matthijs, Jef Van Looy ;

de heer Jacques Devolder, mevrouw Dominique Guns, de heren Patrick Lachaert, Paul Wille ;

de heer Jean Geraerts, mevrouw Marleen Van den Eynde, de heer Frans Wymeersch ;

de heren Jacky Maes, Jacques Timmermans ;

mevrouw Isabel Vertriest ;

de heer Jos Bex.

Plaatsvervangers :

de heer Jos De Meyer, mevrouw Gisèle Gardeyn-Debever, de heren Mark Van der Poorten, Jan Verfaillie ;

de heer Louis Bril, mevrouw Anny De Maght-Aelbrecht, de heren Guy Sols, Gilbert Van Baelen ;

mevrouw Niki De Gryze, de heren Julien Librecht, Jan Penris ;

de heren Bruno Tobback, Jan Van Duppen ;

de heer Johan Malcorps ;

de heer Herman Lauwers.

Zie :

1438 (2002-2003)

– Nr. 1 : Ontwerp van decreet

– Nr. 2 : Verslag van het Rekenhof

– Nrs. 3 tot 7 : Amendementen

– Nr. 8 : Verslag namens de Commissie voor Algemeen Beleid, Financiën en Begroting

– Nr. 9 : Verslag namens de Commissie voor Binnenlandse Aangelegenheden, Huisvesting en Stedelijk Beleid

– Nr. 10 : Verslag namens de Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

– Nr. 11 : Verslag namens de Commissie voor Cultuur, Media en Sport

– Nr. 12 : Verslag namens de Commissie voor Economie, Landbouw, Werkgelegenheid en Toerisme

INHOUD

Blz.

I. Toelichting door de minister 4

II. Algemene bespreking 4

III. Artikelsgewijze bespreking en stemming 6

IV. Eindstemming 7

BIJLAGE : Bijkomende informatie over het verlaagd tarief voor recyclageresidu's van de delaminatietechniek 10

DAMES EN HEREN,

De Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening besprak het Hoofdstuk III – Leefmilieu van het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2003 op 21 en 26 november 2002.

Het programmadecreet werd samen behandeld met de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2003. Over het deel Leefmilieu en Ruimtelijke Ordening van de begroting wordt verslag uitgebracht in *Parl. St.* Vl. Parl. 2002-2003, nr. 15/8-G.

I. TOELICHTING DOOR DE MINISTER

Mevrouw Vera Dua, Vlaams minister van Leefmilieu en Landbouw, geeft toelichting bij Hoofdstuk III – Leefmilieu.

AFDELING 1

Afval

Door artikel 12 wordt een verlaagd tarief ingevoerd voor de recyclageresidu's van de delaminatietechniek en van zeefzand. De minister verwijst naar de geschreven toelichting voor de verantwoording.

Verder wordt een heffingsregeling ingevoerd voor afvalstoffen geproduceerd in het Vlaamse Gewest die worden opgehaald met het oog op het sorteren of voorbehandelen ervan buiten het Vlaamse Gewest (onder meer in Wallonië).

Op dit moment wordt een gedeelte van de Vlaamse milieuheffing op afvalstoffen omzeild door de uitvoer van Vlaams afval naar sorteercentra of voorbehandelingsinrichtingen gelegen in het Waalse Gewest. Dit gebeurt omdat de residu's van deze inrichtingen, die geen Vlaams afval meer zijn, tegen een lager heffingstarief buiten het Vlaamse Gewest gestort of verbrand kunnen worden. Om dit op te vangen wordt een heffing op sorteren of voorbehandelen voorgesteld zodat de uitvoer van Vlaams afval wordt afgeremd.

Artikel 13 voorziet in de mogelijkheid dat ook contractuele ambtenaren van de OVAM (Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij) kunnen worden belast met toezichtstaken.

AFDELING 2

Vlaamse Landmaatschappij

Artikelen 14 en 15 bieden een decretale grondslag voor de overdracht van gronden van het Vlaamse Gewest aan de Vlaamse Landmaatschappij in het kader van het herstructuratieaanbod voor de landbouw in het Linkerscheldeoevergebied. Voor de overdracht van deze gronden werd eerder een overeenkomst gesloten in uitvoering van het zogenaamde validatiedecreet (decreet van 14 december 2001 voor enkele bouwvergunningen waarvoor dwingende redenen van groot algemeen belang gelden, *Parl. St.* Vl. Parl. 2001-2002, nr. 872).

II. ALGEMENE BESPREKING

– *Afvalstoffen – lompenafval*

De heer Jef Van Looy laat opmerken dat een fout zou gemaakt zijn in het programmadecreet van 5 juli 2002 (decreet houdende begeleidende maatregelen bij de aanpassing van de begroting 2002 *Parl. St.* Vl. Parl. 2001-2002, nr. 1177). In de memorie van toelichting stond vermeld dat voor lompenafval een recyclageresidu van 13 percent in aanmerking komt voor een verminderde heffing. Door een vergetelheid in de decreettekst kan echter maar 10 percent in aanmerking worden genomen.

Op vraag van de minister verduidelijkt een vertegenwoordiger van de OVAM dat in de tekst van het programmadecreet van 5 juli 2002 in de slotbepaling, die de inwerkingtreding regelt, per vergissing het woord "lompenafval" werd vergeten. Het was wel degelijk de bedoeling dat de bepaling omtrent het lompenafval, zijnde de verhoging van 10 gewichtspercent naar 13 gewichtspercent, in werking trad op 1 januari 2002 in plaats van op 1 januari 2003. Uit de memorie van toelichting bij het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2002 blijkt duidelijk dat dit de intentie was van de decreetgever.

– *Heffingen van intercommunales*

De heer Jean Geraerts merkt op dat bepaalde gemeenten nu ook aan intercommunales heffingen moeten betalen op het aangevoerde afval, bijvoorbeeld groenafval dat naar een verwerkingsinstallatie wordt gebracht. Het lid vraagt zich af op wie de gemeenten die kosten zullen verhalen.

Minister Vera Dua antwoordt dat het sluiten van een dergelijke overeenkomst met een intercommunale tot de gemeentelijke bevoegdheid behoort. Bepaalde intercommunales menen dat gemeenten moeten bijdragen in verhouding tot de hoeveelheid afval die door hun inwoners wordt aangevoerd.

– *Delaminatietechniek*

De heer Jos Bex meent dat de toelichting bij artikel 12 te beknopt is om een gefundeerd oordeel te vellen over de opportuniteit van een verlaagd tarief voor recyclageresidu's van de delaminatietechniek. Het is niet omdat het om een complexe en nieuwe techniek gaat dat een verlaagd tarief mag worden aangerekend.

Minister Vera Dua meent dat een verlaagd heffingstarief verantwoord kan zijn om deze recente recyclagetechniek een kans te geven.

Namens de minister voegt een vertegenwoordiger van de OVAM eraan toe dat het gaat om een recente en unieke techniek in België, die zorgt voor een hoogwaardige recuperatie van componenten uit meerlagige of complexe materialen. De nieuwe techniek bevindt zich in een zeer concurrentiële markt door de veelvuldige en zeer goedkope export van de inputmaterialen als groenelijstafvalstof naar Azië. Op deze bestemmingen worden ook de materialen gerecupereerd, maar vaak met zeer lage rendementen. Het residu wordt er vaak ongereglementeerd verbrand of gestort. Door de techniek in het Vlaamse Gewest een kans te geven kunnen hier ook hoogwaardige materialen uit elektrisch en elektronisch schroot worden gerecupereerd. Bovendien heeft de Vlaamse overheid hier zicht en controle op de verantwoorde milieuhygiënische verwijdering van de recyclageresidu's.

De heer Jos Bex heeft fundamentele vragen bij het toekennen van een verlaagd tarief voor deze techniek zonder dat duidelijk is wat met de gerecycleerde materialen gebeurt. In welke producten wordt het recyclaat verwerkt en kunnen deze producten op hun beurt nog worden gerecycleerd ? Of moeten ze worden gestort of verbrand ? Het lid verwijst in dit verband naar een ingediende vraag om uitleg aan de minister over de afvalkost van met composiet vervaardigde producten. Bij een nieuwe technologie moet steeds de vraag worden gesteld wat met het product gebeurt eenmaal het op de afvalberg belandt, ook als het product gerecycleerde materialen bevat.

De vertegenwoordiger van de OVAM herhaalt dat de techniek nog maar recent wordt toegepast voor hoogwaardige recuperatie van componenten uit meerlagige of complexe materialen. Bij meer homogene materialen wordt met deze technologie al langer een zeer hoog rendement gehaald. Met de sector werd de afspraak gemaakt dat hoge percentages moeten worden nagestreefd. Verwacht kan worden dat het rendement in de komende jaren snel zal toenemen. Aan de commissie kan meer informatie worden bezorgd over de verschillende afvalstromen die voor de delaminatietechniek in aanmerking komen.

De heer Jacques Timmermans, voorzitter, laat opmerken dat in de toelichting bij artikel 12 wordt vermeld dat er een verwerkingscapaciteit van 24.000 ton op jaarbasis is. De voorzitter vraagt dat de commissie bijkomende gegevens zou krijgen voor de stemming van het hoofdstuk in de commissie.

De voorzitter stelt verder voor om de invoering van een verlaagd heffingstarief voor deze techniek in de commissie te evalueren vooraleer deze maatregel in het volgend programmadecreet (bij de begroting 2004) kan worden verlengd.

In een volgende vergadering wordt bijkomende informatie aan de commissieleden bezorgd (zie bijlage bij het verslag). De vooropgestelde afvalstromen die voor delaminatie in aanmerking kunnen komen zijn volgens de OVAM in eerste instantie homogene productieresten (onder andere tubes, melk- en yoghurtpotjes, isolatiematerialen van voertuigen, vloerverwarmingsbuizen en dergelijke). Deze tonnages zijn momenteel nog eerder beperkt daar de verwerkingstechniek nog redelijk recent is en de markt nog afgetast moet worden. In tweede instantie worden ook nog andere afvalstromen gerecycleerd indien er nog capaciteitsoverschot is. Het gaat dan over elektrisch en elektronisch schroot, kabels, printplaten en dergelijke.

De heer Jos Bex stelt dat er wel informatie beschikbaar is over de afvalstromen die voor de input in het procédé in aanmerking komen, maar niet over de verdere levenscyclus van de materialen en de producten die de output van het proces vormen.

Het lid heeft ook vragen bij het principe dat bedrijven worden beloond voor dat deel dat niet wordt gerecycleerd. In dit geval wordt uitgegaan van de veronderstelling dat de verwerking van het residu in het buitenland onder slechtere milieuhygiënische omstandigheden zou verlopen dan in het Vlaamse Gewest, zonder dat er daarvoor bewijzen zijn.

Een andere vraag is hoe wordt beslist om voor het recyclageresidu van bepaalde categorieën van afvalstromen een verlaagd heffingstarief toe te passen. Gebeurt dit op basis van wetenschappelijk onderbouwde gegevens ? Wie oordeelt over deze dossiers en op basis van welke criteria ?

De minister repliceert dat de verlaagde heffingstarieven telkens in het programmadecreet worden opgenomen en dat het parlement hierover het laatste woord heeft. De dossiers worden technisch voorbereid door de OVAM en ook uitgebreid besproken op het kabinet.

De minister benadrukt verder dat de maatregel moet worden gezien in de context van een algemene verstrenging van de regeling voor recyclageresidu's. Vroeger werd een verlaagde heffing toegestaan voor het residu van een afvalstroom indien de verwerking hoofdzakelijk uit recyclage bestond. Nu wordt veel restrictiever opgetreden en wordt voor elke afvalstroom een gewichtspercentage bepaald dat voor de verlaagde heffing in aanmerking komt. Die percentages worden bewust laag gehouden en haarscherp geformuleerd, vaak tot ontevredenheid van de sector, om daadwerkelijke recyclage te stimuleren.

Een vertegenwoordiger van de OVAM voegt hieraan toe dat er in het geval van delaminatie nog geen gewichtspercentage voor het recyclageresidu in de tekst is opgenomen. Het gaat om een zeer recente techniek en op basis van de ervaring die zal worden opgedaan, kan een percentage worden vastgelegd. Dit voorstel kan op jaarbasis worden geëvalueerd en indien nodig worden bijgestuurd. Ook voor andere afvalstromen geldt dat de regeling elk jaar kan worden aangepast.

OVAM voert in het kader van de verlaagde heffingen voor recyclageresidu's een verhoogd toezicht bij de afvalverwerkende bedrijven die dit verlaagd tarief wensen toegepast te zien.

Minister Vera Dua begrijpt de bezorgdheid van de heer Bex omdat in dit geval nog geen percentage werd vastgesteld. De delaminatietechniek is nieuw en moet een kans krijgen. Voor volgend jaar zou volgens de minister een percentage moeten worden vastgesteld.

III. ARTIKELSGEWIJZE BESPREKING EN STEMMING

HOOFDSTUK III

Leefmilieu

AFDELING I

Afval

De artikelen 12 en 13 worden aangenomen met 7 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

Amendement nr. 6 voorgesteld door de heer Jef Van Looy, mevrouw Isabel Vertriest en de heren Jos Bex en Jacky Maes strekt ertoe aan afdeling 1 een nieuw artikel 13bis toe te voegen (*Parl. St.* Vl. Parl. 2002-2003, nr.1438/5).

Door het nieuwe artikel wordt het woord "lompenafval" ingevoegd in artikel 69 van het decreet van 5 juli 2002 houdende bepalingen tot begeleiding van de aanpassing van de begroting 2002. In de tekst van het programmadecreet van 5 juli 2002 werd in de slotbepaling, die de inwerkingtreding regelt, per vergissing het woord "lompenafval" vergeten. Het was wel degelijk de bedoeling dat de bepaling omtrent het lompenafval, zijnde de verhoging van 10 gewichtspercent naar 13 gewichtspercent, in werking trad op 1 januari 2002 in plaats van op 1 januari 2003.

Dit amendement wordt aangenomen met 8 stemmen bij 2 onthoudingen

AFDELING 2

Vlaamse Landmaatschappij

De artikelen 14 en 15 en de bijhorende bijlage bij het ontwerp van het decreet worden zonder verdere opmerkingen aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

HOOFDSTUK XVIII

Slotbepalingen

Artikel 60, dat de inwerkingtreding van het decreet regelt, wordt aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

IV. EINDSTEMMING

De aan de Commissie voor Leefmilieu, Natuurbehoud en Ruimtelijke Ordening toegewezen hoofdstukken III – Leefmilieu, en Hoofdstuk XVIII – Slotbepalingen, worden aangenomen met 8 stemmen tegen 2 bij 1 onthouding.

De verslaggevers, *De voorzitter,*

Patrick LACHAERT Jacques TIMMERMANS
Isabel VERTRIEST

BIJLAGE

Bijkomende informatie over het verlaagd tarief voor recyclageresidu's van de delaminatietechniek

1. Recyclageresidu's

Om recyclage van afval te stimuleren, worden er in de huidige regelgeving verlaagde milieuheffingstarieven toegepast voor het storten, in een daartoe vergunde inrichting en voor het verbranden, in een daartoe vergunde inrichting, van bepaalde recyclageresidu's van bedrijven die afvalstoffen afkomstig van selectieve inzamelingen, gebruiken of voorsorteren als grondstof voor de aanmaak van nieuwe producten.

De recyclageresidu's kunnen afkomstig zijn van afvalverwerkende bedrijven binnen en buiten het Vlaamse Gewest.

Er is enkel heffing verschuldigd op de recyclageresidu's (= niet-gerecycleerde gedeelte). Deze residu's moeten worden aangeleverd bij daartoe vergunde stort- en verbrandingsplaatsen. Een lijst van deze inrichtingen kan men vinden op www.ovam.be.

De lijst van gerecycleerde producten is zeer uitgebreid en is afhankelijk van de inputstroom (bijvoorbeeld bouw- en sloopafval vs glasafval). Deze gerecycleerde fractie is geen afval meer en wordt als een volwaardig product/grondstof hergebruikt.

2. Verlaagd tarief milieuheffingen delaminatietechniek

Verwijzend naar de andere verlaagde tarieven voor de recyclageresidu's, is ook dit voorstel bedoeld om recyclage van afval te bevorderen.

Via de delaminatietechniek worden voornamelijk homogene productieresten verwerkt, met een gemiddeld recyclageresidu van 5 tot 15% ten opzichte van de input van de afvalstromen.

De vooropgestelde afvalstromen die voor delaminatie in aanmerking kunnen komen zijn in eerste instantie homogene productieresten (o.a. tubes, melk- en yoghurtpotjes, isolatiematerialen voertuigen, vloerverwarmingsbuizen e.d.). Deze tonnages zijn momenteel nog eerder beperkt daar de verwerkingstechniek nog redelijk recent is en de markt nog afgetast moet worden.

In tweede instantie worden ook nog andere afvalstromen gerecycleerd indien er nog capaciteitsoverschot is. Deze stromen hebben een lager recyclagerendement, dat schommelt tussen de 50 en 70%. Het gaat hier over elektrisch en elektronisch schroot, kabels, printplaten e.d.

De afvalverwerkers hebben er alle belang bij om een zo hoog mogelijk recyclagerendement te behalen omdat elk recyclageresidu een extra kost betekent in het kader van de verwijdering ervan (stort- of verbrandingskosten en heffingen).

OVAM maakt voor de afvalverwerkers die de delaminatietechniek toepassen afspraken op waarin volgende elementen worden opgelegd : het bijhouden op kwartaalbasis van de gegevens per soort afvalstof inzake de omzet, de gedelamineerde fracties in gewichtspercent van de input en de uiteindelijke uitval (residu) die wordt gestort of verbrand.

Aan de hand van deze gegevens kan nagegaan worden of de betrokken afvalverwerkers de nodige inspanningen leveren inzake recyclage.

Indien zou blijken na controle dat de afspraken niet worden gevolgd, wordt ook het verlaagd tarief niet meer toegekend. OVAM voert in het kader van de verlaagde heffingen voor recyclageresidu's algemeen een verhoogd toezicht bij de afvalverwerkende bedrijven die dit verlaagd tarief wensen toegepast te zien.

Dit voorstel kan op jaarbasis geëvalueerd worden en indien nodig, bijgestuurd.